

מסכת ביצה פרק ה

(לה, ב) משנה: משילין פירות דרך ארובה ביום טוב, אבל לא בשבת. ומכסים פירות בכלים מפני הדלף. וכן כדי יין וכדי שמן. ונותנין כלי תחת הדלף בשבת

גמרא: אתמר: **רב יהודה ורב נתן**, חד תני "משילין" וחד תני "משחילין"

אמר **מר זוטרא:** מאן דתני "משילין" לא משתבש, ומאן דתני "משחילין" לא משתבש - מאן דתני "משילין" לא משתבש, דכתיב: (דברים כח) "כי ישל זיתך"; ומאן דתני "משחילין" לא משתבש, דתנן: השחול והכסול - "שחול" - שנשמה ירכו; "כסול" - שאחד מירכותיו גבוהה מחברתה

אמר **רב נחמן בר יצחק:** מאן דתני "משירין" לא משתבש, ומאן דתני "משחירין" לא משתבש, ומאן דתני "מנשירין" לא משתבש - מאן דתני "משירין" לא משתבש, דתנן: **רבי ישמעאל** אומר: נזיר לא יחוף ראשו באדמה, מפני שמשיר את השער; ומאן דתני "משחירין" לא משתבש, דתנן: השחור והזוג של ספרים, אף על פי שנחלקו, טמאין; ומאן דתני "מנשירין" לא משתבש, דתנן: מי שנשרו כליו במים, מהלך בהם ואינו חושש. אי נמי מהא דתנן: איזהו לקט? הנושר בשעת קצירה!

תנן: משילין פירות דרך ארובה ביום טוב

עד כמה? אמר **ר' זירא** אמר **ר' אסי**, ואמרי לה: אמר **רבי אסי** אמר **ר' יוחנן:** כאותה ששנינו: מפנין ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני בטול בית המדרש {ודלמא שאני התם, דאיכא בטול בית המדרש - אבל הכא, דליכא בטול בית המדרש, לא?} אי נמי: התם היינו טעמא דארבע וחמש קופות שרי, משום שבת דחמירא, ולא אתי לזלזולי ביה - אבל יום טוב, דקיל, ואתי לזלזולי ביה, כלל כלל לא!} אי נמי לאידך גיסא: התם, היינו טעמא, דליכא הפסד ממון - אבל הכא, דאיכא הפסד ממון, אפילו טובא נמי!

(לו, א) התם תנן: אבל לא את האוצר, ואמר **שמואל:** מאי "אבל" לא את האוצר"? אבל לא יגמור את האוצר כולו, דלמא אתי לאשווי גומות! - גהכא, מאי? גהתם הוא בשבת דאסור, משום דחמיר - אבל יום טוב, דקיל, שפיר דמי? או דלמא התם, דאיכא

1 כד לפננו, ויש גורסים: "לא שרינן כולי האי"

מחברת ביצה - ה

בטול בית המדרש, אמרת לא - הכא, דליכא בטול בית המדרש,
לא כל שכן?

והכא תנן: משילין פירות דרך ארובה ביום טוב. ואמר **רב נחמן**:
לא שנו אלא באותו הגג, אבל מגג לגג לא. ותניא נמי הכי: אין
מטלטלין מגג לגג, אפילו כשגגותיהן שוין - היתם מאי? ²הכא
הוא דאסור, משום יום טוב דקיל, ואתי לזלזולי ביה - אבל שבת,
דחמירא ולא אתי לזלזולי בה, שפיר דמי? או דלמא מה הכא,
דאיכא הפסד פירות, אמרת לא - התם, דליכא הפסד פירות, לא
כל שכן?

הכא תניא: לא ישלשלם בחבל בחלונות, ולא יורידם דרך סולמות
- היתם מאי? ה'הכא, ביום טוב, הוא דאסור, דליכא בטול בית
המדרש - אבל שבת, דאיכא בטול בית המדרש, שפיר דמי? או
דלמא הכא, דאיכא הפסד פירות, אמרת לא - התם, דליכא
הפסד פירות, לא כל שכן? - תיקו!

ומכסין את הפירות בכלים מפני הדלף -- אמר **עולא**: ואפילו
אזדא ר' **יצחק** אמר: פירות הראוין - ואזדא ר' יצחק
לטעמיה, דאמר ר' **יצחק**: אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת
{תנן: מכסין את הפירות בכלים - פירות אין, אזדא ר' יצחק!
אזדא ר' יצחק: אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת!
פירות", תנא סיפא נמי "מכסין את הפירות!"
{תנן: וכן כדי יין, וכן כדי שמן?! >הכא במאי עסקינן? בטיבלא!
{הכי נמי מסתברא! דאי סלקא דעתך כדי יין וכדי שמן דהתירא,
הא תנא ליה רישא פירות - כדי יין וכדי שמן אצטריכא ליה?!
>סלקא דעתך אמינא: להפסד מרובה חששו - להפסד מועט לא
חששו - קמשמע לן!

{תנן: נותנין כלי תחת הדלף בשבת?! >בדלף הראוי!
{תא שמע: פורסין מחצלת על גבי לבנים בשבת?! >דאייתור
מבנינא, דחזי למזגא עלייהו!
{תא שמע: פורסין מחצלת על גבי לבנים בשבת?! >באבנים
מקורזלות, דחזיין לבית הכסא!
{תא שמע: פורסין מחצלת על גבי כורת דבורים בשבת, בחמה
מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים, ובלבד שלא יתכוין לצוד?!>

2 לפננו נוסף: "כל שכן שבת דחמירא! או דלמא", ורש"ל מחקו. ויש עוד כמה שנוי גרסה בכ"י ובדפוסים

אהתם נמי, דאיכא דבש! {אמר ליה **רב עוקבא ממישן לרב אשי**:
התינח בימות החמה, דאיכא דבש - בימות הגשמים, מאי איכא
למימר?! לא נצרכא אלא לאותן שתי חלות! {אותן שתי חלות
מוקצות הן?! אהכא במאי עסקינן? שחשב עליהם - אבל לא חשב
עליהם, מאי? אסור! {אדתני "ובלבד שלא יתכוין לצוד", לפלוג
ולתני בדידה: במה דברים אמורים? שחשב עליהן! אבל לא חשב
עליהם, אסור?! אהכי קאמר: אף על פי שחשב עליהן, ובלבד שלא
יתכוין לצוד!

{במאי אוקימתא כרבי יהודה, דאית ליה מוקצה?! אימא סיפא:
ובלבד שלא יתכוין לצוד - אתאן לרבי שמעון, דאמר דבר שאין
מתכוין מותר?! אסתברא: דרבי שמעון?! והא **אביי ורבא** דאמרי
תרוייהו: מודה רבי שמעון בפסיק רישיה ולא ימות! ~לעולם כולה
רבי יהודה היא, והכא במאי עסקינן? דאית ביה כוי! ולא תימא
לרבי יהודה: ובלבד שלא יתכוין לצוד, (לו, ב) אלא אימא: ובלבד
שלא יעשנה מצודה! {פשיטא! כמהו דתימא? במינו נצוד, אסור -
שלא במינו נצוד, מותר - קמשמע לן!

<<**רב אשי** אמר: מי קתני "בימות החמה ובימות הגשמים"?!"
"בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים" קתני! - ביומי ניסן
וביומי תשרי, דאיכא חמה ואיכא גשמים, ואיכא דבש!

ונותנין כלי תחת הדלף בשבת -- תנא: אם נתמלא הכלי, שופך
ושונה, ואינו נמנע

בי רחיא ד**אביי** דלוף. אתא לקמיה ד**רבה**. אמר ליה: "זיל עייליה
לפוריך להתם, דלהוי כגרף של רעי, ואפקיה!" יתיב **אביי** וקא
קשיא ליה: זוכי עושין גרף של רעי לכתחלה?! אדהכי, נפל בי
רחיא דאביי. אמר: תיתי לי, דעברי אדמר!

אמר **שמואל**: גרף של רעי ועביט של מימי רגלים, מותר להוציאן
לאשפה. וכשהוא מחזירו, נותן בו מים ומחזירו

^ סבור מינה: גרף של רעי, אגב מנא אין - בפני עצמו, לא אתא
שמע: דההוא עכברתא, דאשתכח בי אספרמקי דרב אשי. אמר
להו **רב אשי**: נקטה בצוציתה ואפקוה!

משנה: כל שחייבין עליו משום שבות, משום רשות, משום מצוה
בשבת, חייבין עליו ביום טוב. ואלו הן משום שבות: לא עולין
באילן, ולא רוכבין על גבי בהמה, ולא שטין על פני המים, ולא

מחברת ביצה - ה

מטפחין, ולא מספקין, ולא מרקדין. ואלו הן משום רשות: לא דנין, ולא מקדשין, ולא חולצין, ולא מיבמין. ואלו הן משום מצוה: לא מקדשין, ולא מעריכין, ולא מחרימין, ולא מגביהין תרומה ומעשר. כל אלו ביום טוב אמרו, קל וחומר בשבת. אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד

גמרא: לא עולין באילן - גזרה שמא יתלוש; ולא רוכבין על גבי בהמה - גזרה שמא יצא חוץ לתחום; שמע מינה: תחומין דאורייתא?! ~אלא גזרה שמא יחתוך זמורה!; ולא שטין על פני המים - גזרה שמא יעשה חבית של שייטין; ולא מטפחין ולא מספקין ולא מרקדין - גזרה שמא יתקן כלי שיר

ואלו הן משום רשות: לא דנין - {והא מצוה קעביד?!} **כלא!** צריכא דאיכא דעדיף מיניה!; ולא מקדשין - {והא מצוה קעביד?!} **כלא!** צריכא **(לז,א)** דאית ליה אשה ובנים!; לא חולצין ולא מיבמין - {והא מצוה קא עביד?!} **כלא!** צריכא דאיכא גדול, ומצוה בגדול ליבם!; וכלהו טעמא מאי? אגזרה שמא יכתוב!

ואלו הן משום מצוה: לא מקדשין ולא מעריכין ולא מחרימין - גזרה משום מקח וממכר; ולא מגביהין תרומות ומעשרות - {פשיטא! אתני **רב יוסף:** לא נצרכא אלא ליתנה לכהן בו ביום והני מילי פירי דטבילי מאתמול - אבל פירי דטבילי האידנא, כגון עיסה לאפרושי מינה חלה, מפרשינן ויהבינן לכהן!

והני, משום רשות איכא, משום שבות ליכא?! והני, משום מצוה איכא, משום שבות ליכא?! אמר **ר' יצחק:** "לא מבעיא" קאמר - לא מבעיא שבות גרידתא, דאסור - אלא אפילו שבות דרשות נמי אסור; ולא מבעיא שבות דרשות דאסור, אלא אפילו שבות דמצוה נמי אסור!

כל אלו ביום טוב אמרו, קל וחומר בשבת. אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד -- {ורמינהו: משילין דרך ארובה ביום טוב, אבל לא בשבת?!} אמר **רב יוסף:** לא קשיא - הא ר' אליעזר, הא ר' יהושע! דתניא: אותו ואת בנו שנפלו לבור - ר' אליעזר אומר: מעלה את הראשון על מנת לשוחטו, ושוחטו. והשני עושה לו פרנסה במקומו כדי שלא ימות. **רבי יהושע** אומר: מעלה את הראשון על מנת לשוחטו, ואינו שוחטו. וחוזר ומערים ומעלה השני. רצה זה שוחט, רצה זה שוחט,

{אמר ליה **אביי:** ממאי?! דילמא עד כאן לא קאמר ר' אליעזר

מחברת ביצה - ה

התם אלא דאפשר בפרנסה - אבל הכא, דלא אפשר בפרנסה,
לא! אי נמי, עד כאן לא קאמר ר' יהושע התם אלא דאפשר
לאערומי - אבל הכא, דלא אפשר לאערומי, לא!

אאלא אמר **רב פפא**: לא קשיא - הא בית שמאי, הא בית הלל!
דתנן: **בית שמאי** אומרים: אין מוציאין, לא את הקטן, ולא את
הלולב, ולא את ספר תורה לרשות הרבים. **ובית הלל** מתירין!
{דלמא לא היא! - עד כאן לא קא אמרי בית שמאי התם אלא
אהוצאה, אבל אטלטול, לא?! אטו טלטול לאו צורך הוצאה הוא!

משנה: הבהמה והכלים כרגלי הבעלים. המוסר בהמתו לבנו או
לרועה, הרי אלו כרגלי הבעלים. כלים המיוחדין לאחד מן האחין
שבבית, הרי אלו כרגליו. ושאין מיוחדין, הרי אלו כמקום שהולכין.
השואל כלי מחבירו מערב יום טוב, כרגלי השואל - ביום טוב,
כרגלי המשאיל. וכן האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים ומלח
לעיסתה, הרי אלו כרגלי שתיהן. **ר' יהודה** פוטר במים, מפני שאין
בהן ממש

גמרא: מתניתין (**לז,ב**) דלא כר' דוסא, דתניא: **ר' דוסא** אומר,
ואמרי לה: **אבא שאול** אומר: הלוקח בהמה מחברו מערב יום
טוב, אף על פי שלא מסרה לו אלא ביום טוב, הרי היא כרגלי
הלוקח. והמוסר בהמה לרועה, אף על פי שלא מסרה לו אלא
ביום טוב, הרי היא כרגלי הרועה אפילו תימא ר' דוסא, ולא
קשיא - כאן ברועה אחד, כאן בשני רועים! - דיקא נמי, דקתני:
"לבנו או לרועה" - שמע מינה!

אמר **רבה בר בר חנה** אמר **ר' יוחנן**: הלכה כר' דוסא {ומי אמר ר'
יוחנן הכי?! והאמר ר' יוחנן: הלכה כסתם משנה, ותנן: הבהמה
והכלים כרגלי הבעלים?! אלאו אוקימנא: כאן ברועה אחד, כאן
בשני רועים!

תנו רבנן: שנים ששאלו חלוק אחד בשותפות, זה לילך בו שחרית
לבית המדרש וזה ליכנס בו ערבית לבית המשתה, זה ערב עליו
לצפון וזה ערב עליו לדרום - זה שערב עליו לצפון מהלך לצפון
כרגלי מי שערב עליו לדרום, וזה שערב עליו לדרום מהלך לדרום
כרגלי מי שערב עליו לצפון. ואם מצעו את התחום, הרי זה לא
יזינה ממקומה

אתמר: שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות - **רב** אמר: חבית

מתברת ביצה - ה

מותרת ובהמה אסורה, ו**שמואל** אמר: חבית נמי אסורה - גמאי קסבר רב? אי קא סבר יש ברירה, אפילו בהמה תשתרי?! - ואי קסבר אין ברירה, אפילו חבית נמי אסורה?! <לעולם קסבר יש ברירה, ושניא בהמה, דקא ינקי תחומין מהדדי!

אמרי ליה **רב כהנא ורב אסי לרב**: לאיסור מוקצה לא חששו - לאיסור תחומין חששו?! שתיק רב

גמאי הוי עלה? <ר' הושעיא אמר: יש ברירה, ור' יוחנן אמר: אין ברירה!

{וסבר ר' הושעיא יש ברירה?! והתנן: המת בבית, ולו פתחים הרבה, כולן טמאים. נפתח אחד מהן, הוא טמא וכולן טהורים. חשב להוציאו באחד מהן, או בחלון שיש בו ארבעה על ארבעה, מצלת על הפתחים כולן. **בית שמאי** אומרים: והוא שחשב עליו עד שלא ימות המת. ו**בית הלל** אומרים: אף משימות המת ~ ואתמר עלה: אמר ר' הושעיא: לטהר את הפתחים מכאן ולהבא - מכאן ולהבא, אין - למפרע, לא?! <אפוד! ר' הושעיא אמר: אין ברירה, ור' יוחנן אמר: יש ברירה!

{ומי אית ליה לר' יוחנן ברירה?! והאמר רבי³ אסי אמר ר' יוחנן: האחין שחלקו, לקוחות הן, ומחזירין זה לזה ביובל ~ וכי תימא: כי לית ליה לרבי יוחנן ברירה, בדאורייתא, אבל בדרבנן, אית ליה - ובדרבנן מי אית ליה?! והתני **איו**: ר' יהודה אומר: אין אדם מתנה על שני דברים כאחד! אלא אם בא חכם למזרח, עירובו למזרח; למערב, עירובו למערב - ואילו לכאן ולכאן, לא! (**לחא**) ~ והוינן בה: *{מאי שנא לכאן ולכאן דלא, דאין ברירה - מזרח ומערב נמי, אין ברירה! *אומר ר' יוחנן: וכבר בא חכם! - אלמא לית ליה לר' יוחנן ברירה! | <אלא לעולם לא תיפוד, וכי לית ליה לרבי אושעיא ברירה, בדאורייתא, אבל בדרבנן, אית ליה!

דרש **מר זוטרא**: הלכה כרבי אושעיא

אמר **שמואל**: שור של פטם, הרי הוא כרגלי כל אדם - שור של רועה, הרי הוא כרגלי אותה העיר

השואל כלי מחבירו מערב יום טוב, כרגלי השואל -- {פשיטא! <לא! צריכא שלא מסרו לו אלא ביום טוב. מהו דתימא? לאו ברשותיה אוקמיה - קמשמע לן!

3 לפננו: "רב אסי"

מחברת ביצה - ה

מסייע ליה לר' יוחנן, דאמר ר' יוחנן: השואל כלי מחבירו מערב יום טוב, אף על פי שלא נתנו לו אלא ביום טוב, הרי הוא כרגלי השואל

ביום טוב, כרגלי המשאיל -- {פשיטא! אלא! צריכא דרגיל ושאיל מיניה! מהו דתימא? ברשותיה קא מוקים ליה - קמשמע לן: מימר אמר: דלמא משכח איניש אחרינא, ואזיל ושאיל מיניה!

וכן האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים ומלח לעיסתה, הרי אלו כרגלי שתיהן. ר' יהודה פוטר במים, מפני שאין בהן ממש -- כי סליק רבי אבא, אמר: "יהא רעוא דאימא מלתא דתתקבל!" כי סליק, אשכחיה לר' יוחנן ורבי חנינא בר פפי ור' זירא, ואמרי לה: ר' אבהו ור' שמעון בן פזי ור' יצחק נפחא. ויתבי וקאמרי: ואמאי?! ולבטיל מים ומלח לגבי עיסה?! אמר להו ר' אבא: (לח,ב) הרי שנתערב לו קב חטין בעשרה קבין חטין של חבירו, יאכל הלה וחדי?! אחיכו עליה. אמר להו: גולתיכו שקלי?! הדור אחיכו עליה

אמר רב אושעיא: שפיר עבוד דאחיכו עליה! מאי שנא חטין בשעורים, דלא קאמר להו? דהוה ליה מין בשאינו מינו, ומין בשאינו מינו בטיל! - חטין בחטין נמי, נהי דלרבי יהודה לא בטיל, לרבנן מבטל בטיל!

אמר ליה רב ספרא: משה! ושפיר קאמרת?! ולא שמיע להו הא דאמר רבי חייא קטוספאה משמיה דרב: הבורר צרורות מגרנו של חברו, חייב לשלם לו דמי חטים?! - אלמא כילא חסריה - הכא נמי, כילא חסריה!

{אמר ליה אביי: ולא שני ליה למר בין ממון שיש לו תובעין לממון שאין לו תובעין?!⁴ ~וּלִיטְעֵמִיד, הא דאמר רב חסדא: נבלה בטלה בשחוטה, לפי שאי אפשר לשחוטה שתעשה נבלה - שחוטה אינה בטלה בנבלה, לפי שאפשר לנבלה שתעשה שחוטה - הכי נמי, דכי אית לה בעלים, לא בטלה?! ~וכי תימא הכי נמי - והא תניא: אמר ר' יוחנן בן נורי: חפצי הפקר קונין שביתה - אף על פי שאין להם בעלים, דומין כמי שיש להם בעלים?!

אמר ליה: מי קא מדמית איסורא לממונא?! איסורא בטיל - ממונא לא בטיל!

4 לפננו נוסף כאן: "אמר ליה", וכך גרסת רש"י. ולפי רבנו המאירי, אין הגרסה "אמר ליה: וליטעמיד, הא דאמר רב חסדא" אלא "אלא הא אמר ר' חסדא"

מחברת ביצה - ה

⁵ <<אביי אמר: גזרה שמא תעשה עיסה בשותפות!
<<רבא אמר: תבלין לטעמא עבידי, וטעמא לא בטיל!
(לט, א) <<אורב אשי אמר: משום דהוי ליה דבר שיש לו מתירין,
וכל דבר שיש לו מתירין, אפילו באלף לא בטיל!

ר' יהודה פוטר במים, מפני שאין בהן ממש -- מים אין, מלח לא! {והא תניא: ר' יהודה אומר: מים ומלח בטלין, בין בעיסה בין בקדרה?!} לא קשיא! - הא במלח סדומית, הא במלח אסתרוקנית!

{והתניא: ר' יהודה אומר: מים ומלח בטלין בעיסה, ואין בטלין בקדרה, מפני רוטבה?!} לא קשיא! - הא בעבה, הא ברכה!

משנה: הגחלת כרגלי הבעלים, ושלהבת בכל מקום. גחלת של הקדש מועלין בה, ושלהבת לא נהנין ולא מועלין. המוציא גחלת לרשות הרבים חייב, ושלהבת פטור

גמרא: תנו רבנן: חמשה דברים נאמרו בגחלת: הגחלת כרגלי הבעלים, ושלהבת בכל מקום; גחלת של הקדש מועלין בה, ושלהבת לא נהנין ולא מועלין; גחלת של עבודה זרה אסורה, ושלהבת מותרת; המוציא גחלת לרשות הרבים חייב, ושלהבת פטור; המודר הנאה מחבירו אסור בגחלתו, ומותר בשלהבתו - {מאי שנא שלהבת עבודה זרה דשריא, ומאי שנא דהקדש דאסירא?!} אעבודה זרה, דמאיסה ובדילי אינשי מינה, לא גזרו בה רבנן - הקדש, דלא מאיס ולא בדילי אינשי מיניה, גזרו ביה רבנן!

המוציא גחלת לרשות הרבים חייב, ושלהבת פטור -- {והא תניא: המוציא שלהבת כל שהוא, חייב?!} אמר **רב ששת:** כגון שהוציאו בקיסם! {ותיפוק ליה משום קיסם?!} אבדלית ליה שעורא! דתנן: המוציא עצים כדי לבשל ביצה קלה! <<אביי אמר: כגון דשייפיה מנא משחא, ואתלי ביה נורא! {ותיפוק ליה משום מנא?!} אבחספא! {ותיפוק ליה משום חספא?!} אבדלית ליה שעורא! דתנן: חרס, כדי ליתן בין פצים לחבירו, דברי ר' יהודה! - אלא הא דתנן המוציא שלהבת פטור, היכי משכחת לה? כגון דאדייה אדויי לרשות הרבים!

5 לפננו נוסף "וטעמא מאי", ולפי רבנו המאירי לא גורסים

משנה: בור של יחיד כרגלי היחיד, ושל אנשי אותה העיר, כרגלי אנשי אותה העיר, ושל עולי בבל, כרגלי הממלא

גמרא: {רמי ליה **רבא לרב נחמן**: תנן: בור של יחיד כרגלי היחיד - ורמינהו: נהרות המושכין, ומעינות הנובעין, הרי הן כרגלי כל אדם! אמר **רבה**⁶ הכא במאי עסקינן? במכונסין! ואתמר נמי: אמר ר' **חייא בר אבין** אמר **שמואל**: במכונסין

ושל עולי בבל כרגלי הממלא -- אתמר: מילא ונתן לחבירו - **רב נחמן** אמר: כרגלי מי שנתמלאו לו. **רב ששת** אמר: כרגלי הממלא; במאי קא מיפלגי? אמר סבר: בירא דהפקרא הוא, ומר סבר: בירא דשותפי הוא!

{איתיביה **רבא לרב נחמן**: "הריני עליך חרס", המודר אסור; (**לט**, **ב**) "הרי אתה עלי חרס", הנודר אסור; "הריני עליך ואתה עלי", שניהם אסורים זה בזה, ומותרין בשל עולי בבל, ואסורין בשל אותה העיר. ואלו הן דברים של עולי בבל: הר הבית, הלשכות, והעזרות, ובור של אמצע הדרך. ואלו הן של אותה העיר: הרחוב, ובית הכנסת, ובית המרחץ ~ ואי אמרת בירא דשותפי הוא, אמאי מותר?! והתנן: השותפין שנדרו הנאה זה מזה, אסורים ליכנס לחצר לרחוץ בבור?! לרחוץ, הכי נמי! והכא במאי עסקינן? למלאות! מר מדידיה קא ממלא, ומר מדידיה קא ממלא!

{וסבר רב נחמן יש ברירה?! והתנן: האחין השותפין, כשחייבין בקלבון פטורין ממעשר בהמה, וכשחייבין במעשר בהמה פטורין מן הקלבון?! ~ ואמר **רב ענן**: לא שנו אלא שחלקו גדים כנגד טלאים וטלאים כנגד גדים - אבל חלקו גדים כנגד גדים וטלאים כנגד טלאים, אומר: זהו חלקו המגיעו משעה ראשונה לכך! **ורב נחמן** אמר: אפילו חלקו גדים כנגד גדים וטלאים כנגד טלאים, אין אומר "זה חלקו המגיעו משעה ראשונה לכך"!

|אלא דכולי עלמא בירא דהפקרא היא, אלא הכא במגביה מציאה לחבירו קא מיפלגי - מר סבר קנה, ומר סבר לא קנה!

משנה: מי שהיו פירותיו בעיר אחרת, וערבו בני אותה העיר להביא אצלו מפירותיו, לא יביאו לו. ואם ערב הוא, פירותיו

מתברת ביצה - ה

כמוהו. (מ,א) מי שזמן אצלו אורחים, לא יוליכו בידם מנות, אלא אם כן זכה להם מנותיהם מערב יום טוב

גמרא: אתמר: המפקיד פירות אצל חברו - **רב** אמר: כרגלי מי שהפקידו לו, ו**שמואל** אמר: כרגלי המפקיד

^ לימא רב ושמואל דאזדו לטעמייהו! דתנן: אם הכניס ברשות, בעל החצר חייב. **רבי** אומר: לעולם אינו חייב עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור. ואמר **רב הונא** אמר **רב**: הלכה כדברי חכמים. ו**שמואל** אמר: הלכה כרבי - לימא רב דאמר כרבנן ושמואל דאמר כרבי!

אמר לך רב: אנא דאמרי אפילו לרבי! - עד כאן לא קאמר רבי התם אלא דבסתמא לא קביל עליה נטירותא, אבל הכא, הא קביל עליה נטירותא. ושמואל אמר: אנא דאמרי אפילו לרבנן - עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא דניחא ליה לאיניש דניקום תוריה ברשותיה דבעל חצר, דאי מזיק ליה לא מיחייב - אבל הכא, מי ניחא ליה לאיניש דליקום פיריה ברשותיה דחבריה?!

{תנן: ואם ערב הוא, פירותיו כמוהו - ואי אמרת כרגלי מי שהפקידו אצלו, כי ערב הוא, מאי הוי?! אמר **רב הונא**: אמרי **בי רב**: כגון שיחד לו קרן זוית!

{תא שמע: מי שזמן אצלו אורחים, לא יוליכו בידם מנות אלא אם כן זכה להם מנותיהם מערב יום טוב - ואי אמרת כרגלי מי שהפקידו אצלו, כי זכה להם על ידי אחר, מאי הוי?! אהכא נמי, כיון שזכה להם על ידי אחר, כמי שיחד לו קרן זוית דמי! <אויבעית, אימא: זכה שאני!

רב חנא בר חנילאי תלא בשרא בעברא דדשא. אתא לקמיה **דרב הונא**. אמר ליה: אי את תלית, זיל שקיל! ואי אינהו תלו לך, לא תשקול! - ואי איהו תלא, מי שקיל?! והא רב הונא תלמיד **דרב הוה**, ואמר **רב**: כרגלי מי שהפקידו אצלו?! אשאני עברא דדשא, דכמי שיחד לו קרן זוית דמי!

{אמר ליה **רב הלל לרב אשי**: ואי אינהו תלו ליה, לא שקיל?! והאמר **שמואל**: שור של פטם, הרי הוא כרגלי כל אדם?! אמר ליה **רבינא לרב אשי**: ואי אינהו תלו ליה, לא שקיל?! והאמר **רבה בר בר חנה** אמר **ר' יוחנן**: הלכה כר' דוסא?! אמר ליה **רב אשי לרב כהנא**: ואי אינהו תלו ליה, לא שקיל?! והתנן: הבהמה והכלים כרגלי הבעלים?! אלא שאני **רב חנא בר חנילאי**, דגברא רבה

מחברת ביצה - ה

הוא, וטריד בשמעתיה. והכי קאמר ליה: אי את תלית, אית לך סימנא בגווייה, ולא מסחת דעתך מניה, זיל שקיל! ואי אינהו תלו לך, מסחת דעתך, ולא תשקול!

משנה: אין משקין ושוחטין את המדבריות, אבל משקין ושוחטין את הבייתות. אלו הן בייתות - הלנות בעיר; מדבריות - הלנות באפר

גמרא: למה לי למימר "משקין ושוחטין"? אמילתא אגב אורחיה קמשמע לן, דלשקי אינש בהמתו והדר לשחוט, משום סרכא דמשכא!

תנו רבנן: אלו הן מדבריות ואלו הן בייתות: מדבריות, כל שיוצאות בפסח ורועות באפר, ונכנסות ברביעה ראשונה. ואלו הן בייתות: כל שיוצאות ורועות חוץ לתחום, ובאות ולנות בתוך התחום. **רבי** אומר: אלו ואלו בייתות הן, אלא אלו הן מדבריות: כל שיוצאות ורועות באפר, ואין נכנסות לישוב לא בימות החמה ולא בימות הגשמים

{ומי אית ליה לרבי מוקצה?! והא בעא מיניה ר' שמעון בר רבי **מרבי:** פצעילי תמרה, לר' שמעון, מהו? אמר ליה: אין מוקצה לר' שמעון (**מ,ב**) אלא גרוגרות וצמוקין בלבד?! <איבעית, אימא: הני נמי כגרוגרות וצמוקין דמי, <אויבעית, אימא: לדבריו דר' שמעון קאמר, וליה לא סבירא ליה >>אויבעית אימא: לדבריהם דרבנן קאמר להו - לדידי, אין מוקצה - אלא לדידכו, אודו לי מיהת, היכא דיוצאות ורועות בפסח ונכנסות ברביעה ראשונה, דבייתות הן. ואמרו ליה רבנן: לא! מדבריות הן!